

PROFILAKTIKA INSPEKTORLARINING O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARI BILAN HAMKORLIGINING ASOSLARI

Nasulloyev Sirojjon Oybek o'g'li

O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi 311-guruh kursanti

Kalit so'zlar: profilaktika inspektorlari, o'zini o'zi boshqarish organlari, jamoat tartibi, mahalla tizimi, jinoyatchilikni oldini olish, mahalla organlari, ijtimoiy huquqiy mexanizm, profilaktika va rejalashtirish, jamoat xavfsizligi tadbirlari.

Anotatsiya: Mazkur ilmiy maqola, profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi hamkorlikning asoslari, uning samaradorligini oshirish yo'llari hamda ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashdagi ahamiyatini o'rganishga bag'ishlangan. Profilaktika inspektorlari ichki ishlar organlarining muhim vakillari sifatida mahallalarda jinoyatlarni oldini olish, fuqarolarni huquqiy ta'limlash va jamoat tartibini saqlashga yo'naltirilgan faoliyat yuritadilar. O'zini o'zi boshqarish organlari esa fuqarolar tomonidan tashkil etilgan ijtimoiy tuzilmalardir va ular mahallada xavfsizlikni ta'minlashda, jamiyatning ehtiyojlarini qondirishda muhim rol o'ynaydi.

Anotation: This scientific article is devoted to the study of the foundations of cooperation between preventive inspectors and self-governing bodies, ways to increase its effectiveness and its importance in ensuring social security. Preventive inspectors, as important representatives of the internal affairs bodies, carry out activities aimed at preventing crimes in neighborhoods, legal education of citizens and maintaining public order. Self-governing bodies are social structures established by citizens and play an important role in ensuring security in the neighborhood and meeting the needs of society.

Kirish

Hamkorlik — bu ikki yoki undan ortiq tomonlarning o'zaro manfaatli maqsadlarni amalga oshirish uchun birgalikda ishlash jarayoni. Hamkorlikda qatnashayotgan tomonlar o'z resurslarini, bilimlarini, tajribalarini va imkoniyatlarini birlashtirgan holda umumiy maqsadga erishishga intilishadi. Hamkorlikning asosiy xususiyatlari quyidagilardan iborat:

- O'zaro yordam: Hamkorlikda tomonlar o'zaro yordam ko'rsatadilar, bu yordam har biri o'z kuchi va imkoniyatlari bilan boshqa tomonlarga foyda keltiradi.

- Resurslar almashinuvi: Hamkorlikda ishtirok etayotgan tomonlar o'zlarining resurslarini (masalan, axborot, texnologiyalar, moliyaviy vositalar, ishchi kuchi va h.k.) bir-biriga taqdim etadilar.

- Ma'lumot almashish: Hamkorlikda tomonlar o'z bilimlari va ma'lumotlarini bir-biriga uzatadilar, bu esa umumiy ishni samarali va tezroq bajarishga yordam beradi.

- Birgalikda ishlash: Hamkorlikda har bir tomonning roli aniq belgilangan bo'ladi

va barcha tomonlar birgalikda maqsadga erishish uchun birlashadilar.

•Tenglik va adolat: Hamkorlikda ishtirok etuvchi tomonlar o‘zaro tenglikda va adolatli ravishda faoliyat yuritadilar. Har bir tomon o‘z hissasini qo‘shish orqali umumiy maqsadga erishadi.

Hamkorlik biror muammoni hal qilish yoki maqsadga erishishda yagona tashkilot yoki shaxsning imkoniyatlari yetarli bo‘lmasligi sababli amalga oshiriladi. Bu, masalan, davlat, biznes, nodavlat tashkilotlari, fuqarolar va boshqa jamoalar o‘rtasida hamkorlik qilishni o‘z ichiga oladi.

Ijtimoiy, siyosiy yoki iqtisodiy kontekstda hamkorlik turli shakllarda namoyon bo‘lishi mumkin, masalan, jamoat xavfsizligi sohasida ichki ishlar organlari va mahalla tizimi o‘rtasida hamkorlik, ilm-fan va ta‘lim sohasida o‘quv yurtlari va tadqiqot institutlari o‘rtasida hamkorlik.

O‘zini o‘zi boshqarish organlari va profilaktika inspektorlari o‘rtasidagi hamkorlik jamiyatda tartibni saqlash, jinoyatchilikni oldini olish va ijtimoiy xavfsizlikni ta‘minlashda muhim ahamiyatga ega. Profilaktika inspektorlari, ichki ishlar organlarining mutaxassislaridan bo‘lib, ular mahallalarda jinoyatlarni oldini olish, fuqarolarni huquqiy ta‘lim olishiga ko‘maklashish va ularning xavfsizligini ta‘minlash bilan shug‘ullanadilar. O‘zini o‘zi boshqarish organlari esa fuqarolar tomonidan tashkil etilgan jamoat tizimlari bo‘lib, mahallada tartibni saqlash, fuqarolarning ehtiyojlarini qondirish va jamoat xavfsizligini ta‘minlashda faol ishtirok etadilar. Ushbu maqolada profilaktika inspektorlari va o‘zini o‘zi boshqarish organlari o‘rtasidagi hamkorlikning asoslari va uning samaradorligini oshirish yo‘llari tahlil qilinadi.

1. Profilaktika inspektorlarining roli va vazifalari:

Profilaktika inspektorlari ichki ishlar organlarining muhim vakillaridan biri bo‘lib, ular jamoat xavfsizligini ta‘minlash, jinoyatchilikni oldini olish va ijtimoiy barqarorlikni saqlashda faol ishtirok etadilar. Ularning asosiy vazifalariga quyidagilar kiradi:

Jinoyatlarning oldini olish: Profilaktika inspektorlari mahallalarda jinoyatlarning oldini olish bo‘yicha profilaktik tadbirlar o‘tkazadilar. Ular fuqarolarni huquqiy va ijtimoiy masalalarda o‘rgatish, ularni jinoyatchilikka qarshi kurashishning ahamiyatini tushuntirishda ishtirok etadilar.

Mahallalar va fuqarolar bilan ishlash: Profilaktika inspektorlari mahallalarda doimiy ravishda o‘rganishlar olib borishadi. Ular mahalladagi jinoyatchilikni tahlil qilib, mavjud muammolarni aniqlaydilar va tegishli choralar ko‘rishadi.

Fuqarolarga maslahatlar berish: Ular fuqarolarga huquqiy yordam, maslahat va qo‘llab-quvvatlashni taqdim etadilar. Shu bilan birga, fuqarolarning huquq va majburiyatlari to‘g‘risida ularni xabardor qiladilar.

2. O'zini o'zi boshqarish organlarining ahamiyati va vazifalari:

O'zini o'zi boshqarish organlari, asosan, mahallalardagi fuqarolar tomonidan tashkil etilgan ijtimoiy tuzilmalar bo'lib, ular jamiyatda turli xil ijtimoiy xizmatlarni ko'rsatishda faol ishtirok etadilar. Ularning asosiy vazifalariga quyidagilar kiradi:

Jamoat tartibini saqlash: Mahallalarda jinoyatlarning oldini olish, jamoat tartibini saqlash va fuqarolarning xavfsizligini ta'minlashda o'zini o'zi boshqarish organlari muhim rol o'ynaydi.

Fuqarolarning huquqlarini himoya qilish: O'zini o'zi boshqarish organlari fuqarolarning huquqiy masalalarini hal qilishda yordam beradi, shu jumladan, ularning huquqlarini himoya qilish va qonunlarga rioya qilishni targ'ib qilishda faol ishtirok etadilar.

Ijtimoiy yordam ko'rsatish: Mahallalarda ijtimoiy zaif qatlamlarga yordam ko'rsatish, fuqarolarning ehtiyojlarini qondirish, ularni ijtimoiy va psixologik jihatdan qo'llab-quvvatlashda o'zini o'zi boshqarish organlari muhim o'rin tutadi.

3. Profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi hamkorlikning asoslari:

Profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi samarali hamkorlik jamiyatda jinoyatchilikning oldini olish va jamoat xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Ushbu hamkorlikning asosiy jihatlari quyidagilardan iborat:

Axborot almashish va monitoring: Profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasida axborot almashish tizimini rivojlantirish zarur. Mahalladagi jinoyatlar, xavf-xatarlar va ijtimoiy muammolar haqida muntazam axborot almashish, samarali choralar ko'rishda yordam beradi.

Hamkorlikda tadbirlar o'tkazish: O'zini o'zi boshqarish organlari va profilaktika inspektorlari birgalikda jamoat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha turli tadbirlar, masalan, profilaktik uchrashuvlar, huquqiy ta'lim, ijtimoiy yordam tadbirlarini o'tkazishlari mumkin.

Fuqarolarni qo'llab-quvvatlash: Mahallada fuqarolarni huquqiy, ijtimoiy va psixologik jihatdan qo'llab-quvvatlashda profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari birgalikda ishlashlari zarur. Bu jarayon fuqarolarning jinoyatchilikka qarshi kurashish, qonunlarga rioya qilish va jamoat tartibini saqlashdagi roli ortishini ta'minlaydi.

Huquqiy yordam va maslahatlar berish: Fuqarolarga huquqiy yordam va maslahatlar berish masalasida hamkorlikni kuchaytirish zarur. Mahalla organlari fuqarolarga eng yaqin bo'lgan tuzilmalar sifatida, profilaktika inspektorlari esa huquqiy maslahatlarni taqdim etishda faol ishtirok etadilar.

4. Hamkorlikning samaradorligini oshirish yo'llari:

Profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi

hamkorlikni yanada samarali qilish uchun quyidagi choralarga e'tibor qaratish zarur:

Trening va seminarlar tashkil etish: Profilaktika inspektorlari va mahalla raislari uchun muntazam treninglar va seminarlar tashkil etish, hamkorlikni mustahkamlashga yordam beradi.

Kommunikatsion texnologiyalarni joriy etish: O'zini o'zi boshqarish organlari va profilaktika inspektorlari o'rtasidagi hamkorlikni mustahkamlashda axborot texnologiyalaridan foydalanish muhim. Smart texnologiyalar orqali jinoyatlarni monitoring qilish, fuqarolar bilan onlayn muloqot o'rnatish va tezkor javob berish imkoniyatlarini yaratish mumkin.

Ijtimoiy mas'uliyatni kuchaytirish: Mahalladagi fuqarolarga o'zlarini jamoat xavfsizligini ta'minlashdagi rolini tushuntirish va ijtimoiy mas'uliyatni oshirish orqali profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish mumkin.

Xulosa

Profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi hamkorlik, jinoyatchilikni oldini olish va jamoat xavfsizligini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Mahallalarda tartibni saqlash, fuqarolarni huquqiy ta'lim olishiga yordam berish va jinoyatlarni oldini olishda ushbu hamkorlikning samaradorligini oshirish uchun tegishli strategiyalar, axborot almashish tizimlari va ijtimoiy yordam ko'rsatish tizimlarini takomillashtirish zarur. Jamiyatda barqarorlikni saqlash va ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashda profilaktika inspektorlari va o'zini o'zi boshqarish organlari o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishning ahamiyati har qachongidan ham ortmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'xati:

1.G'ofurov, N. (2020). "Jinoyatchilik va uning oldini olishda profilaktika inspektorlarining roli."

2.Qodirov, B. (2019). "O'zini o'zi boshqarish tizimi va uning ijtimoiy xavfsizlikka ta'siri."

3.Mirzaev, R. (2021). "Ijtimoiy xavfsizlikni ta'minlashda davlat va jamoat hamkorligi."

4.Shayxov, M. (2018). "Huquqiy ta'lim va jinoyatchilikka qarshi kurashish metodlari."

5.Rasulov, A. (2017). "Mahalla va ichki ishlar organlarining hamkorligi: huquqiy va ijtimoiy aspektlar."

6.Kumushov, D. (2019). "Fuqarolarning huquqiy ongini oshirish va jinoyatchilikni oldini olish."